

The background of the entire page is a complex, abstract artwork. It features a rich palette of colors including deep blues, purples, pinks, oranges, and greens. The patterns are organic and fluid, resembling biological cells, coral reefs, or perhaps a microscopic view of nature. The colors are layered and blended, creating a sense of depth and movement. The overall effect is both calming and stimulating, reflecting the themes of inner transformation and discovery mentioned in the text.

KLÚČE K NOVÉMU
ŽIVOTU

OSHO

OBJAVOVANIE CESTY
VEDÚCEJ K VNÚTORNEJ
TRANSFORMÁCII

KLÚČE K NOVÉMU
ŽIVOTU

OSHO

OBJAVOVANIE CESTY
VEDÚCEJ K VNÚTORNEJ
TRANSFORMÁCII

KEY TO A NEW LIFE

Copyright © 1975, 2016 OSHO International Foundation, www.osho.com/copyrights

Slovak edition © 2020 by Eastone Group, a.s. All rights reserved.

Originally published in Hindi as *Jeevan Darshan*.

OSHO je registrovanou značkou Osho International Foundation, www.osho.com/trademarks.

Materiál v tejto knihe je výberom z viacerých Oshových prednášok pred živým publikom. Všetky Oshove prednášky boli v úplnej podobe publikované knižne a sú tiež k dispozícii ako audionahrávky. Originálne audionahrávky a kompletný textový archív je prístupný online v OSHO Library, www.osho.com.

Z anglického originálu *Osho – Key to a New Life* preložila Monika Kaliská.

V roku 2020 vydalo vydavateľstvo Eastone Books, Bratislava.

www.eastonebooks.com

Translation © 2020 Ing. Monika Kaliská

Redačné úpravy: Mgr. Alica Činčárová

Layout: Studio Eastone

Tlač: Kasico, a. s.

Všetky práva vyhradené.

Okrem použitia ukážok pre účely recenzie a kritiky žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukována ani šírená v akejkoľvek forme alebo akýmikoľvek prostriedkami bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-8109-388-3

OBSAH

Úvod	VI
1 Vidieť realitu vášho života	1
2 Božskosť neprichádza cez zrieknutie sa, ale cez prijatie	21
3 Pri svojom hľadaní a pátraní majte oči otvorené	39
4 Vidieť v živote Boha	65
5 Kľúče k novému životu	83
6 Dvere pravdy nemajú zámok	107
7. Zažívanie lásky v živote	125
Viac informácií	140
O autorovi	141
O meditačnom stredisku	144

Úvod

Umenie života začína meditáciou. A meditáciou myslím ticho mysle, ticho srdca, dosiahnutie samotného stredu vášho bytia a objavenie toho pokladu, ktorý je vašou realitou. Keď ste ho spoznali, môžete vyžarovať lásku, môžete vyžarovať život, môžete vyžarovať kreativitu. Vaše slová sa stanú poetickými, vaše gestá budú mať pôvab; dokonca aj vaše ticho bude spievať. Dokonca aj keď budete nehybne sedieť, budete tancovať. Každý dych, každý nádych a každý výdych bude radosťou, každý úder srdca taký vzácny, pretože je tlkotom srdca samotného univerza – a vy ste jeho súčasťou.

Osho

Na ostrí noža (The Razor's Edge)

Vidieť realitu vášho života

Moji milovaní,

rád by som začal svoj príhovor jednou krátkou príhodou...

Tak ako ste sa tu dnes zhromaždili vy, jedného večera sa veľa ľudí zhromaždilo v jednom kostole. Neznámy mystik sa chystal povedať im niečo o pravde. Keď prišiel, ľudia tam už sedeli a dlho naňho čakali. Než začal hovoriť, položil prítomným otázku.

Opýtal sa: „Čítal niekto z vás 69. kapitolu z Evanjelia podľa Lukáša? Ak áno, zdvihnite, prosím, ruku.“ Všetci zdvihli ruky, až na jedného starého muža. Všetci prítomní tvrdili, že si prečítali 69. kapitolu z Evanjelia podľa Lukáša.

Mystik sa začal nahlas smiať a povedal: „Priatelia moji, musím vám všetkým povedať pravdu. V Evanjeliu podľa Lukáša nie je 69. kapitola. Taká kapitola skrátka neexistuje.“

Lenže každý v tom kostole, okrem toho jedného muža, zdvihol ruku, že tú kapitolu čítal. Keď mystik dokončil prednášku a účastníci pomaly odchádzali, šiel za starým mužom a povedal mu: „Som skutočne ohromený, že človek ako ty prišiel do kostola. Doteraz som nevidel žiadne

spojenie medzi pravdou a cirkvou, preto keď si nezdvihol ruku, bol som prekvapený. Keď sa ma zvyšní ľudia pokúšali obalamutiť tým, že zdvihli ruky, to bolo v poriadku – nebolo to nič prekvapivé. No bol som skutočne ohromený, keď som videl, že ty si ruku nezdvihol. Prečo? Som ti vďačný; ak sú ešte aspoň jeden alebo dvaja ľudia ako ty, potom náboženstvo nebude nadobro zničené a nezmizne z povrchu zemskeho.“

Muž povedal: „Pane, vy sa mýlite, mňa bolí ruka, preto som ju nemožno zdvihnúť. Odpustite mi, ale tiež som chcel zdvihnúť ruku, len som nemal na výber. Nabudúce, ak prídete a povieťe, aby sme zdvihli ruky, budem iste dosť zdravý na to, aby som ju zdvihol.“

V nasledujúcich dňoch vám chcem o pravde povedať niekoľko vecí. Premýšľal som o tom, že vás požiadam, aby ste všetci zdvihli ruky, ale obával som sa, že niekoho môže bolieť ruka a nebude ju môcť zdvihnúť a rozruší ho to. Preto vás rozhodne nebudem žiadať, aby ste zdvihli ruky. Obzvlášť teraz, keď som vám porozprával tento príbeh, by pre vás určite bolo trochu ťažké zdvihnúť ruku. Poviem vám teda, aby ste ruku zdvihli v duchu, pretože ak ten, kto hľadá a pátra po živote, nedokáže byť k sebe vo svojom vnútri pravdivý, tak jeho hľadanie nikdy nedosiahne naplnenie.

Ak ten, kto prahne po tom, aby spoznal nábožnosť alebo božskosť, kto prahne po tom, aby spoznal zmysel života, nie je voči sebe pravdivý, potom bude jeho hľadanie márne. Jeho úsilie bude zbytočné. Nezáleží na tom, či chodí do chrámov a do kostolov alebo do mešít, potom je jedno, kde sa túla – či na pútnickom mieste alebo v horách –, ak vo svojom vnútri nie je voči sebe pravdivý, potom kamkoľvek pôjde, pravdu tam nemôže nájsť.

Prvou fázou hľadania pravdy preto je: byť pravdivý sám k sebe. Zabudli sme, že musíme byť k sebe pravdiví. Možno ani nevieme, čo znamená byť k sebe pravdivý. Nejde o to, že niekto nehovorí pravdu. Nejde o to, že nejaká generácia nehovorí pravdu. Nie je to ani tak, že ľudia prestali byť voči sebe pravdiví až v určitom storočí.

Tisíce rokov sa podporovali a živilí lži a pretváрку. Dnes sú už také staré, že je nemožné ich spochybníť. Keď sa lži propagujú a šíria veľmi dlhý čas, začnú sa javiť ako pravda. Ak sa tisíce rokov niečo tvrdí, aby to

podporilo nejakú lož, a keď tomu tisíce ľudí veria, potom pomaly zabudnú na to, že sú to lži a lži začnú vyzeráť ako pravda.

Možno to nie sme nutne my, kto vymyslel lži, čo obklopujú naše životy. Je možné, že sme si ich odovzdávali celé tisícročia. Pretože sme ich nevytvorili my, neuvedomujeme si, že podporujeme nejakú lož. Dokonca si to ani nepamätáme, pre nás to ani neexistuje. Kým si to nezačneme uvedomovať, kým nezničíme závoje lží vo svojom vnútri, nebudeme schopní spoznať pravdu.

Ten, kto nedokáže spoznať pravdu, nemôže vo svojom živote nikdy získať slobodu. V živote človeka, ktorý nepozná pravdu, nikdy nemôže vytrysknúť fontány blaženosti. Pre človeka, ktorý nepozná pravdu, sa život nikdy nestane melódiou – bude žiť v utrpení a nešťastí a aj zomrie v utrpení. Nezmyselne premárni svoj čas. Unikne mu život a príde o poznanie, čo život vlastne je.

Všetci chceme poznať pravdu a preto sa túlame po takých cestách, kde sa nám zdá, že ju môžeme nájsť. Sme smädní. Kto by potom inak chodil do chrámov a mešít? Určite je v nás túžba. Ale tá túžba samotná nestačí a smäd sám o sebe nestačí. Musíme prelomiť všetky múry lží v našom vnútri, ktoré sme my sami vytvorili, a iba potom môžeme mať nejaký kontakt s pravdou. A ako som povedal, lož, ktorá nás obklopuje, sme možno nevytvorili my; môže to byť starý príbeh. Každá generácia opakuje rovnaké lži ako tá pred ňou. Opakuje sa to stále znovu.

Počul som...

Raz v noci prišiel do mesta jeden dedinčan. Hoci teraz žil v malej dedinke, predtým, keď bol mladý študent, žil v tom meste. Jeden chlapec z jeho dediny teraz chodil do tej istej školy, býval v rovnakom internáte, kde on kedysi, tak si muž pomyslel: „Musím zájsť do svojej školy a internátu a pozrieť sa tam. Ale možno sa už všetko drasticky zmenilo, veď ubehlo tridsať rokov, odkedy som bol študentom. Muselo sa to zmeniť.“

Šiel teda zaklopať na dvere, kde býval chlapec z jeho dediny. Dvere boli otvorené, tak vošiel dovnútra. Muž zbadal chlapca a vraví mu: „Synu, prišiel som sa pozrieť, ako sa za tých tridsať rokov všetko zmenilo.“

Budova internátu bola úplne zrenovovaná a budova školy sa ohromne zväčšila. Kde kedysi bývalo iba pár študentov, ich teraz bolo veľmi veľa.

Cesty boli nádherné a záhrady ožili. Všetko sa úplne zmenilo. Muž zdvihol Bibliu, ktorá ležala na chlapcovom stole. Otvoril ju, ale Biblia vnútri nebola; namiesto nej tam bol v obale od Biblie iba nejaký román.

Chlapec znervóznel a povedal: „Vlastne to nie je moja kniha, požičal som si ju od suseda. Čo je vnútri?“

Starý muž povedal: „Nemaj obavy, tiež som si zvykol skrývať také knihy do obalu od Biblie. Nie je to nič nové, tak to bolo aj predtým, nemusíš si robiť starosti.“ Poobzeral sa po miestnosti a rovno pred ním bola skriňa. Otvoril dvere a to, čo uvidel, ho ohromilo. V skrini sa skrývalo dievča. Chlapec povedal: „Prepáčte mi, ale ona je moja vzdialená sesternica a prišla ma navštíviť.“

Muž povedal: „Nemusíš byť vôbec nervózny. Tiež som schovával dievčatá v skrini. To nie je nič nové, je to stále rovnaké.“ Muž sa vrátil naspäť do svojej dediny a dedinčania sa ho pýtali: „Čo si videl v meste?“

Odpovedal: „Bol som veľmi prekvapený tým, čo som videl. Videl som, že sa domy zmenili, cesty sa zmenili, záhrady ožili. Ale je to stále to isté staré miesto, ľudia sú stále rovnakí. Zvykli sme si schovávať romány do obalu od Biblie – a tie knihy nemali s Bibliou nič spoločné, boli jej presným opakom. Videl som u toho mladého chlapca rovnaké knihy. Videl som, že všetko, čo tam bolo počas môjho života pred tridsiatimi rokmi, je tam stále.“

Ten muž musel byť odvážny. Starí muži väčšinou neprijímajú, že ľudia sú takí istí, ako boli predtým. Nie preto, že by sa ľudia zmenili, ale preto, lebo zabudli, akí boli za svojich mladých čias. Nie preto, že sa zmenili, ale preto, lebo si myslia, že oni boli vtedy úplne iní. Potom zotrávajú pod vplyvom tejto falošnej predstavy a v tomto postoji; ale realita je stále rovnaká.

Tisícročia ľudia opakovali rovnaké veci. To, že príde nová generácia, neznamená, že sa rodí nejaký nový druh ľudí; majú tie isté staré choroby, rovnaké staré neduhy, tie isté staré veci. Všetko je staré. Dokonca ani lži, ktorými sa obklopujeme, nie sú nové. Tieto lži pokračujú už tisíce rokov. Za ich vytvorenie nie je zodpovedný jediný človek, ale budovali ich celé generácie. Preto nikto nikdy nevie, či to, čo ho spútava, je pravda, alebo je to lož.

Keď niekto stojí pred chrámom a má zopnuté ruky, neznamená to, že ten chrám postavil, že vytesal tú sochu Boha, pred ktorou stojí. On iba našiel ten chrám a toho Boha vďaka dedičstvu predkov. V detstve, v nejakom neskôr zabudnutom momente, ho naučili, ako sa pokloniť so zopnutými rukami a ako sa modliť a uctievať Boha. To je dôvod, prečo to robí.

Nemá ani potuchy, či ten chrám, pred ktorým stojí, je chrámom pravdy, alebo lži. Nevie, či Boh, pred ktorým sa skláňa, je skutočne Bohom, alebo je to iba predstava niekoľkých ľudí. Dokonca ani nevie, či to, čo robí, má nejaký význam, alebo je to zbytočné. Prijal to.

Preto prvá vec, ktorú vám chcem povedať, je to, že človek, ktorý prijíma veci, ktoré hovoria ľudia a spoločnosť, bez toho, aby o nich premýšľal a rozjímal, tie lži sám podporuje. Ten, kto sa chce postaviť za pravdu, by nemal nič prijímať takto slepo. Mal by mať oči stále otvorené. Mal by byť vo svojom myslení a rozjímaní ostražitý. Potrebuje neúprosnú logiku, jeho myseľ by nemala mlčky prijímať všetko, čo ľudia hovoria. Potrebuje v sebe rozvinúť kritické myslenie a pochybovať, a len potom bude schopný prežiť. Inak ho lži dostihnú a bude stále obklopený klamstvom.

Byť neustále obklopený lžou je také uspokojujúce, že sa to nedá vyjadriť. To, že ste stále obklopení lžami vám dáva uspokojenie a hľadanie pravdy je náročné, nájdenie pravdy vyžaduje sebazaprenie, vyžaduje to úsilie. Pokiaľ ide o klamstvo, dokážeme ho prijať dokonca i v našej ospalosti. Nevyžaduje to žiadne úsilie ani žiadne sebazaprenie; stačí, keď s tým súhlasíme. Ak ten súhlas uspokojuje naše ego, napĺňa ho, tak to nič neprekoná.

Keď vám poviem, že duša je nesmrteľná, vaša myseľ je okamžite ochotná s tým súhlasiť – nie preto, lebo ste zachytili záblesk pravdy v tom, čo som povedal, ale preto, lebo sa vaša myseľ bojí smrti. Je tu strach zo smrti, preto je každý ochotný prijať nesmrteľnosť duše. Prijatie nesmrteľnosti duše ešte neznamená, že ste to zažili ako pravdu. Naopak, strach zo smrti, ktorý vo vás bol, našiel spôsob, ako sa zakryť. Myslíme si, že sa môžeme stať nebojácny tak, že prijmemo ako fakt, že duša je nesmrteľná, že smrť nepríde.

A tak, čím viac ľudí sa bojí smrti a čím väčší majú zo smrti strach, tým viac ich začne veriť v nesmrteľnosť duše. Čím viac sa nejaká komunita

bojí smrti, tým je nábožnejšia. Táto nábožnosť je lžou, pretože strach nemá s nábožnosťou vôbec nič spoločné. Nábožnosť je spojená s nebojácnosťou. Aký je vzťah medzi strachom a nábožnosťou? Nábožnosť je spojená s nebojácnosťou, ale naše presvedčenia vychádzajú zo strachu, a tie lži, ktorými sa ďalej obklopujeme, nám dávajú istú útechu.

Keď niekto z rodiny zomrie, ľudia chodia za smútiacim človekom a hovoria mu, že duša je nesmrteľná, aby neplakal a nebál sa. Ten človek v tom nájde veľké povzbudenie, veľkú útechu. Ale zajtra, tí ľudia, ktorí vám hovoria, že duša je nesmrteľná, budú tiež plakať, keď im niekto z rodiny zomrie. A potom tá istá osoba, v dome ktorej boli a ktorej hovorili, že duša je nesmrteľná, príde k nim domov a povie im: „Duša je nesmrteľná, tak sa netrápte. Prečo plačete? To iba telo zomrelo.“ Človek, ktorý teraz utešuje, predtým smútil a teraz prišiel utešiť toho istého človeka, ktorý predtým utešoval jeho. Nesmrteľnosť duše nepozná ani on, ani ten druhý. Nesmrteľnosť duše sa stala pre nich istým druhom povzbudenie, stala sa istou útechou. Prirodzene, že sa nechcú od tejto lži odtrhnúť.

Netvrdím, že duša nie je nesmrteľná; hovorím, že ten, kto sa takých vecí drží ako prikovaný, bez toho, aby to spoznal a zažil, zostáva pripútaný ku lži. Ak človek dospeje k takémuto uvedomeniu, potom – keď to vo svojom živote spoznal, keď to uvidel, pochopil a zažil –, dospel k pravde. Ale ak jeho prístup a uhol pohľadu sú iba slepým prijímaním, potom sa nikdy nedokáže povzniesť nad lži.

A my neprijímame iba lži týkajúce sa života a sveta, ale tiež prijímame lži o sebe. Také lži sú príjemné a zdajú sa byť veľmi príťažlivé. Ak ľuďom poviete, že Boh stvoril človeka, aby vládol nad všetkými druhmi, okamžite s tým súhlasia; poskytuje to ich ego veľké uspokojenie. Ale opýtali sa na to niekedy vtáctva alebo zvierat? Povedali niekedy vtáci a zvieratá: „Ste nám nadradení!“? Opýtali sa ich ľudia na to niekedy, alebo je to jednostranné rozhodnutie – teda iba ľudia sami rozhodli, že sú nadradení?

Povedzte mužom, že sú ženám nadradení a okamžite budú súhlasiť; nemusia sa na to ani opýtať žien. Uspokojuje to mužské ego, a tak s tým súhlasia. Ak sa opýtate Indov, tak vám povedia, že žiadna iná krajina na svete nie je lepšia a civilizovanejšia než India – je to božská krajina; je to miesto, kde sa rodia bohovia. Nikto to nespochybňuje, pretože to uspokojuje ego všetkých Indov. Opýtajte sa v Nemecku, ľudia tam veria tomu

istému, opýtajte sa ľudí v Číne, tiež veria tomu istému. Ak nastane čas, že ľudia budú schopní opýtať sa na to vtáctva a zvierat, budú ohromení. Aj zvieratá si myslia, že nikto nie je viac než ony.

Akceptujeme tieto lži, pretože to dáva našim egám veľké uspokojenie. Keď Darwin prvýkrát povedal, že človek je tiež iba jedným zo živočíchových druhov, celý svet mu oponoval – nie preto, lebo to, čo povedal, nebola pravda, ale pretože to nesmierne zranilo ľudské ego. Ľudia sú predsa deťmi Boha a ten idiot tvrdil, že sú potomkovia zvierat. Nehorázne! Ľudia sa veľmi nahnevali, začali zúriť.

Tisíce rokov sme si mysleli, že Slnko sa otáča okolo Zeme. Potom prišiel Galileo, ktorý povedal nie, to Zem sa točí okolo Slnka. Celý svet mu oponoval. Kňazi a duchovní cirkví tvrdili: „To je nesprávne, pretože Boh stvoril človeka na svoj vlastný obraz. Stvoril Zem ako stred celého vesmíru a potom stvoril na Zemi človeka, preto sa Slnko musí otáčať okolo Zeme. Akoby sa Zem mohla otáčať okolo Slnka? Veď všetci ľudia žijú na tejto Zemi.

„Ako sa môže Zem, na ktorej žije človek, otáčať okolo Slnka? Nie, Slnko sa musí otáčať okolo Zeme. Zem je stredom vesmíru.“ Pre svoje egá si ľudia myslevali, že Zem je stredom celého vesmíru.“ Všetky hviezdy a Slnko kolovali okolo Zeme. Tisíce rokov nikto nevzniesol žiadnu pochybnosť, pretože by to zranilo ich ego, vytvorilo by to v ľuďoch veľký strach.

Nie je to tak dávno, čo George Bernard Shaw povedal, že Galileo sa mylil, že to Slnko sa otáča okolo Zeme. Nieкто sa ho opýtal: „Na základe čoho to teraz tvrdíš? Už bolo predsa všetkými možnými spôsobmi dokázané, že to Zem sa otáča okolo Slnka.“

Shaw odvetil: „Tvrdím to na základe toho, že ja, George Bernard Shaw, žijem na tejto Zemi a Zem, na ktorej žijem, sa nemôže otáčať okolo ničoho.“ Shaw to povedal zo žartu, ale uťahoval si z celého ľudstva. Človek odmieta prijať, že by sa okolo niečoho mohol točiť. Zem sa nikdy nemôže točiť okolo ničoho.

Nedávno Sigmund Freud povedal také veci, ktoré šokovali ľudí ešte viac. Povedal, že celý život človeka sa točí okolo sexuality. Keď to ľudia počuli, začali byť znepokojení, začali sa báť. Mali pocit, akoby im nieкто všetko vzal. Ľudia verili, že sa pohybujú okolo duše, okolo božieho

stredú, a Freud povedal, že sa všetci točíme okolo sexuality. Dvadsaťštyri hodín denne je človek obklopený a posadnutý myšlienkami na sex a jeho život sa jednoducho točí okolo toho. Bol to veľký šok. Ľudia na celom svete sa stali nepriateľmi Freuda. Neboli pripravení akceptovať, že oni, ktorí boli stvorení iba o trochu nižšie než bohovia, sa točia okolo sexu. To musí byť lož. Ak by Freud povedal niečo o duši, niečo o Bohu alebo o čistej láske, potom by mal pravdu; ale pohybovať sa okolo sexu a sexuálnej túžby...? Nehorázne!

To zraňuje ľudské ego, tak to neakceptujú. Ľudia akceptujú iba tie veci, ktoré ich ego uspokojia. Toto sa deje celé tisícročia. Výsledkom je to, že ľudia okolo seba vytvorili mýtus. Vytvorili pavučinu predstáv o sebe. Ďalej v tú pavučinu veria a tá pavučina je taká nepravdivá, že ten, kto sa do nej chytí, nikdy nebude schopný obrátiť svoj zrak k pravde. Bojí sa to urobiť, pretože pozrieť sa pravde do očí, znamená začiatok konca tej pavučiny.

Kým ľudia priamo nespoznajú fakty o svojich životoch, nevidia ich presne také, aké sú, nemôžu spoznať pravdu o živote. Je dôležité najskôr poznať fakty, až potom spoznáte pravdu. Je absolútne nevyhnutné poznať fakty. Nezáleží na tom, aké trpké by mohli byť, aké ťažké ich možno bude stráviť, aký spaľujúci pocit môžu vyvolať... Je veľmi dôležité poznať fakty. Nezáleží na tom, aké príjemné, sladké alebo lákavé tie predstavy môžu byť, nakoniec *sú* to iba predstavy a nikto nemôže ísť ďalej cestou pravdy, ak si so sebou nesie svoje predstavy.

Nemôžete sa plaviť cez oceán, ak sedíte na lodi, o ktorej iba snívate. Nikto nemôže vziať ani len kvapku z oceánu, ktorý existuje iba ako slovo v slovníku, a nepochybne sa nemôžete preplaviť cez oceán na lodi, ktorá existuje iba vo vašich predstavách.

Najväčšou tragédiou, ktorá sa ľuďom v živote stala, je to, že si okolo seba vytvorili takú sieť predstáv, až sa ju boja zničiť, veľmi sa toho boja. Preto ďalej tkajú siete. Pomaly, postupne v tej sieti zmiznú a potom je ťažké dokonca aj zistiť, kto v tej sieti je.

Počul som jeden príbeh...

Cisár sa každý deň na celú hodinu zvykol zatvárať do jednej komnaty vo svojom paláci. Celý dvor sa na tú miestnosť vypytoval. Cisárovná bola

zvedavá, dvorania boli zvedaví a ministri boli tiež zvedaví, čo cisár v tej komnate robí. Každý to chcel vedieť, ale nikto to nedokázal zistiť, pretože cisár mal kľúč od izby vždy pri sebe. Každý deň otvoril dvere, vošiel dovnútra a na hodinu dvere za sebou zamkol.

Nakoniec zvedavosť dosiahla vrchol a celý dvor sa spojil a zosnoval plán, aby všetci videli, čo cisár v tej miestnosti robí. Vždy, keď sa ho na to opýtali, panovník sa iba smial a nič im nepovedal. Nakoniec sa všetci členovia rodiny, cisárovná, hlavný radca a celý dvor dohodli, že vyvrtajú do steny malú dierku, aby mohli nazrieť dnu a uvidieť, čo sa v komnate deje, keď tam cisár ráno vojde.

Lenže potom každý, kto sa pozrel, sa okamžite odtiahol a povedal: „Ó, to bolo veľmi čudné!“ Každý nazrel dovnútra a okamžite sa odtiahol. Cisár v tej komnate robil veľmi čudnú vec.

A čo tam robil? Vyzliekol si šaty. Stál tam vyzlečený a prihovárал sa Bohu: „Toto som ja.“ So zopnutými rukami hovoril Bohu: Toto som ja. Ten, kto pred chvíľou mal oblečené tie šaty, to som nebol ja. Bola to úplne falošná osoba; nebol som to ja. Ako sa môžem k tebe modliť a mať na sebe tie falošné šaty? Ako k tebe môžem prísť a mať na sebe šaty, ktoré niečo predstierajú? Tie šaty boli ozdobou môjho ega, ale nie mojou realitou. Toto som ja – nahý muž, úplne nahý. Môžem k tebe prísť iba nahý.“

Ten cisár musel byť výnimočný muž. Každý musí byť ako on; každý musí byť nahý, ak sa chce dostať blízko k pravde. Nikto sa nikdy nedostane bližšie k pravde, ak sa bude zakrývať šatami, pretože tie šaty sú falošné. Čím krajšie sú šaty, tým škaredší je človek v nich oblečený. Čím je odev nablýskanejší a atraktívnejší, tým menej výrazný je človek, čo ho má na sebe. Šaty majú iba zakryť jeho vnútornú nevýraznosť. Preto si kupujeme atraktívne, oslnivé šaty. V skutočnosti iba zakrývame to, čo je vnútri škaredé, preto hľadáme a zbierame vonkajšie ozdoby. Vnútri sme presným opakom toho, čo ukazujeme navonok.

Iba to, čo je vnútri, je skutočné. Je dôležité poznať tú vnútornú náhotu, pretože iba ak ju spoznáte, môžete ju presiahnuť. Keď ju raz spoznáte, môžete sa jej zbaviť. Ak ju ani nepoznáte, potom nemáte dôvod sa s ňou rozlúčiť. Nemôžete sa rozlúčiť s niečím, čo nepoznáte; nemôžete povedať zbohom tomu, čo ste nepoznali. Akokoľvek sa budete usilovať,

neposlúži to ničomu, pretože nebudete schopní vidieť základnú príčinu vo vnútri.

Jeden muž bol veľmi chorý. Mal zvláštnu chorobu a žiadny doktor nedokázal určiť príčinu jeho ochorenia. Mal vypúlené oči, v ušiach mu zvonilo a hlava mu išla prasknúť. Bol to veľmi bohatý človek a navštívil najlepších a najvychýrenejších lekárov v krajine.

Jeden doktor mu povedal: „Začal vám slabnúť zrak a budete potrebovať okuliare.“ Tak začal nosiť okuliare, ale choroba pretrvávala; nebol v tom žiaden rozdiel.

Tak šiel k inému lekárovi a ten mu povedal: „Máte pokazené zuby a musíme vám ich vytrhať.“ Vytrhali mu všetky zuby, ale choroba zostala.

Niektu iný povedal: „Problém je v bruchu, musíme vám vybrať slepé črevo.“ Tak ho operovali a odstránili mu slepé črevo, ale choroba zostala. Bol nahnevaný a úplne znechutený, ale jeho choroba nebola vyliečená.

Nakoniec, ešte naposledy, navštívil jedného lekára, ten ho vyšetрил a povedal mu: „Nedokážem nájsť príčinu vašej choroby, preto tú chorobu nemôžeme liečiť. Musím vám povedať, aby ste sa zbytočne nerozčuľovali, lebo vám nezostáva viac ako šesť mesiacov života. Poviem vám pravdu, môžete si nechať vytrhať zuby alebo operovať oči alebo odstrániť všetko, čo chcete, ale nebudete sa cítiť lepšie. Máte pred sebou posledných šesť mesiacov života.“

Boháč doktorovi poďakoval a povedal mu: „Je to od vás veľmi láskavé. Teraz to už chápem, vrátim sa domov.“ Teraz, keď bolo rozhodnuté, že nebude žiť dlhšie ako šesť mesiacov, kúpil si obrovský dom a nádherné autá. Kúpil si všetko, čo mohol a čo mu mohlo priniesť radosť a potešenie. Uvažoval – teraz, keď budem žiť už len pol roka, počas tých šiestich mesiacov si konečne naplno vychutnám život. A ako poslednú vec navštívil najlepšieho krajčír a v krajine a objednal si dvestotri oblekov, aby si mohol každý deň obliecť nový. Veď aký by malo teraz zmysel nosiť tie isté staré šaty každý deň?

Krajčír mu vzal miery a povedal svojmu asistentovi, aby si všetko zapísal. Keď odmerala mužovi krk, aby mu sedela veľkosť goliera, nahlásil svojmu asistentovi: „Šestnásť.“

Muž na to: „Nie, vždy nosím veľkosť pätnásť.“

Krajčír vraví: „Pätnásť to nie je. Môžete nosiť takú veľkosť, akú chcete, ale ak budete nosiť veľkosť číslo pätnásť, oči vám budú vyliezať z jamôk a v ušiach vám bude zvonieť a budete mať pocit, že vám ide prasknúť hlava. To isté sa stane, ak budete nosiť číslo štrnásť alebo akúkoľvek inú menšiu veľkosť.“

Muž na to: „Čo to hovoríte? Vždy som nosil veľkosť pätnásť a... oči mi vyliezajú z jamiek, v ušiach mi zvoní a mám aj pocit, že mi ide prasknúť hlava.“

Krajčír odpovedal: „Musíte sa tak cítiť. Keď máte príliš tesný golier, je to logické.“ Tak si ten muž zmenil veľkosť goliera na šesťnásť, stále žije a teší sa dobrému zdraviu; stalo sa to pred tridsiatimi rokmi. Povedal mi, že keď začal nosiť veľkosť šesťnásť, všetko sa napravilo a jeho choroba sa vytratila.

Žiadny lekár ho nedokázal vyliečiť. Príčina jeho choroby nebola tam, kde ju lekári hľadali. Podobné to je s chorobou človeka, nie je tam, kde tvrdia kňazi a ani tam, kde tvrdia lekári. V prípade tohto bohatého muža, ho jeho liečba urobila ešte menej zdravým: prišiel o zuby, mal vážne problémy s očami a vybrali mu apendix. Ak by ďalej zostal v rukách lekárov, postupne by mu vybrali všetky kosti. Ale to nebola jeho choroba. Jeho choroba bola veľmi jednoduchá a jasná, ale lekári ju nedokázali diagnostikovať.

Choroba človeka je tiež veľmi jednoduchá a jasná. Tí, ktorí sa stratili v zložitosti posvätných kníh, tú chorobu nedokážu vidieť; posvätné texty sú príliš zložité a oni sa už viac nedokážu pozeráť na fakty. Potom nech je diagnóza akákoľvek a akúkoľvek liečbu podstúpia, prinesie to iba nové choroby; ich diagnóza a liečba len ďalej zintenzívňujú chorobu.

A aká je to choroba? To, že si neuvedomujú realitu svojho života. A tí, ktorí hľadajú liečbu, skrývajú svoju vlastnú realitu ešte viac. Čokoľvek človeku poviete, iba to vytvorí nový mýtus, novú imaginárnu predstavu. Povedia mu: „Je vo vás duša. Tá duša je úplne čistá a zbožná, je úplne tichá; je to čisté prebudenie.“ Povedia im o najvyššom oslobodení, o Bohu, narozprávajú všetko možné. Povedali im všetky tie veci, ktoré nemajú s ich chorobou nič spoločné a oni začnú byť ešte viac stratení. Ich realita sa skrýva ešte viac.

Realita človeka je úplne iná. Človek je vo svojej nahote úplne odlišný a skrývať realitu pod vrstvami oblečenia nie je riešenie. Je nevyhnutné odhaliť sa, pozrieť sa na seba a začať sa so sebou zoznamovať. Je nutné

pozeráť sa na život taký, aký je – nie cez dymovú clonu učenia, ale priamo, hľadieť naň otvorenými očami.

Keď je človek pripravený vidieť fakty svojho života, začína revolúcia. Až keď vidíte skutočnosť, ktorá nie je pekná ani príjemná, potom sa vo vás zrodí túžba zmeniť to. Ale pretože sa nikdy nepozeráme na fakty, neuvažujeme o zmene situácie. Ak skrývame skutočnosť za peknými slovami, nemáme vôbec žiadnu nádej; ak ukrývame skutočnosť pod plášťom teórií a náuk, nemôžeme ju vidieť.

Človek možno potrebuje nosiť šaty na tele, ale nosí tiež priveľa šiat, ktoré zakrývajú jeho myseľ. V priebehu dňa musí nosiť toľko týchto vnútorných kostýmov a musí si ich veľakrát prezliekať. Telu oblečie šaty raz za deň a tie slúžia svojmu účelu, ale tie vnútorné šaty musí meniť každú chvíľu, pretože každého človeka musí stretnúť v iných šatách. Keď hovorí so sluhom, má jedny a keď stretne svojho šéfa, tak vytiahne iné; so svojou ženou hovorí v iných a so svojimi milovanými zase v ďalších. Musí sa nepretržite prezliekať; musí neustále meniť svoju tvár.

V tomto neustále sa meniacom živote, keď stále znovu a znovu mení svoju tvár, nakoniec zabudne, aká je tá jeho pôvodná. Má toľko tvárí... len aby mohol neustále niečo predstierať. Všetci viete, že celý deň meníte tváre. Ste veľmi skúsení herci. Celý náš svet je veľké javisko. Herci, ktorí hrajú vo filmoch a v divadle, nie sú skúsenejší než my. Je veľmi jednoduché hrať vo filme, ale je veľmi ťažké hrať na plátne života, a predsa každý na tom plátne života *hrá*.

Jedného rána Bertrand Russell sedel na prahu svojich dverí, keď vtom za ním prišiel muž, chytil ho pod krk a hovorí: „Pane, píšete knihy, ktoré ma skutočne rozčuľujú. Predovšetkým som nič z toho, čo píšete, nedokázal pochopiť. Doteraz som nepochopil ani jedinú vec. Pochopil som iba jeden výrok a aj ten je nepravdivý.“

„Aký výrok?“ opýtal sa nervózne Russell.

Muž odpovedal: „Napísali ste, že Cézar je mŕtvy, čo vôbec nie je pravda. To je jediná vec, ktorú som z celej vašej knihy pochopil, a nemáte vôbec pravdu – lebo tvrdíte, že odkedy zomrel Cézar, uplynulo dvetisíc rokov.“

Russell bol zmätený. Prečo ten človek tvrdí, že sa mýli? Opýtal sa teda: „Máte nejaký dôkaz?“

Muž odpovedal: „Ja som Cézár.“

Russell na to: „Potom je zbytočné niečo hovoriť. Ospravedlňujem sa vám za chybu. V ďalšom vydaní urobím opravu.“

Muž celý natešený odišiel.

Neskôr sa Russell dozvedel, že ten muž hral rolu Cézara v jednej divadelnej hre. Potom začal trpieť senilitou a odvtedy si myslel, že on sám je Cézár. Keď čítal v knihe, že Cézár je mŕtvy, tak ho to rozzúrilo. „Čo za človeka je ten Bertrand Russell? Ja som stále nažive!“

Keď človek stvárňuje roly s rôznymi tvármi, pomaly, postupne zabudne, že iba hrá a začne mať pocit, že sú to všetko jeho tváre: „Ja som Cézár.“ A tak isto je to s každým, každý vystupoval v mnohých rôznych rolách.

Potom človek začne hľadať sebaopoznanie. Nikdy neuvažuje o tom, ako niekto, kto ani nepozná svoju vlastnú tvár, môže spoznať sám seba. Nevie ani to, kým je. Niečím alebo niekým je – a po celý svoj život, dvadsaťštyri hodín denne, sa pokúša všetkými spôsobmi ukázať, že je týmto alebo tamtým. Darí sa mu to, pretože tam, kde sú aj všetci ostatní hercami, nie je prekvapivé, ak so svojím herectvom uspeje. Lenže ak niekto v takomto svete odhalí celú realitu svojho bytia, zastrelia ho, ukrižujú; lebo je nebezpečný.

Človek žije v toľkých lžiach, že ak sa z ničoho nič objaví niekto, kto hovorí pravdu, pôsobí natoľko čudne, že je iba jediný spôsob, ako s tým môžu ľudia naložiť. Ak je živý, tak ho zabijú, ak je mŕtvy, tak ho začnú uctievať. Môžeme sa k takému človeku správať dvojako – ak je živý, zabijeme ho, ak je mŕtvy, uctievame ho.

Prečo začne byť nutné zabiť ho? Pretože sa stáva dôvodom odsúdenia všetkých ostatných, stáva sa kritikom všetkých. „Ak je tento človek pravdivý, potom sme my nepochybne klamári.“ Vidieť fakt, že ste klamár, to naháňa veľký strach. Preto je nevyhnutné toho človeka zničiť. Preto Ježiša pribili na kríž a na Gándhího spáchali atentát.

Nedávno som navštívil jednu dedinu. Ráno, keď mi tam ľudia poslali svoje otázky, dostal som veľmi zaujímavý list. Hovorilo sa v ňom: „Prosím ťa, povedz nám, prečo by sme ťa nemali zabiť.“

Povedal som: „Nikdy neurobte takú chybu. Pár ľudí v minulosti ju už urobilo. Keď na niekom spáchate atentát, nezabvíte sa ho. Jeho telo zomrie, ale jeho odkaz zostane živý. Nikdy neurobte takú chybu, pretože ten, koho dnes zavraždíte, bude zajtra uctievaný.“

Ak ma zastrelíte, preukázate mi tým službu, ale vám to uškodí. Preto ma nezabíjajte.“

Samozrejme, človek môže mať pocit, že má chuť zastreliť niekoho, kto začne hovoriť o tom, že sa má zbaviť svojich šiat a pokúša sa, aby pred ním stál nahý. Ale všetci tí, ktorí chcú kráčať k pravde, sa *budú musieť* zbaviť svojich šiat.

Preto dnes, v prvý deň našich rozhovorov, vám chcem povedať, že je dobré, ak dychtíte po tom, aby ste našli svoju dušu. Ale ste skutočne pripravení zbaviť sa svojich šiat? Je dobré, že cítite smäd po pravde, ale máte tiež odvalu zahodiť svoje lži? Je dobré, že myslíte na povznesenie sa k božskosti, ale zrodila sa vo vás túžba zbaviť sa falošných bohov, ktorých vytvoril človek? Človek nemôže kráčať k pravde bez toho, aby sa zbavil všetkých lží.

Čo je to lož? Najväčším klamstvom je ten, koho sme stvorili tak, že dvadsaťštyri hodín denne predstierame, že ním sme.

Za Gándhím prišiel jeden sannjásin a povedal mu: „Obdivujem váš odkaz a chcem slúžiť ľuďom v núdzi. Tak som prišiel, aby som slúžil ľuďom.“

Gándhí mu povedal: „Prvá služba, ktorú môžete urobiť, je to, že zahodíte tie oranžové šaty, ktoré nosíte. Vyzlečte si ich.“

Sannjásin odpovedal: „Mám ich zahodiť? Ale veď som sannjásin.“

Gándhí sa opýtal: „Čo má sannjása spoločné s oblečením? Ak pôjdete do dediny a budete mať na sebe tieto šaty, potom budú ľudia slúžiť vám – a vy nebudete môcť slúžiť im. Tak ak im skutočne chcete slúžiť, nechodte tam v tomto oblečení. To sú šaty, aké nosí sannjásin, svámí. Sannjásinom, teda svámím, nazývame toho, kto je svojím pánom. Tak ako môže byť sluhom? On je pán. Preto sa zbavte týchto šiat.“

A ten sannjásin, ktorý dokázal nazbierať odvahu, aby sa vzdal svojho domova a manželky, ktorý dokázal nazbierať odvahu a zrieknuť sa svojho bohatstva, pokladov a domu, nebol pripravený odložiť svoj oranžový odev, ktorý mal hodnotu jednej pence. Vrátil sa späť.

Sú šaty za jednu pencu také drahocenné? Význam toho odevu je totiž v tom, že vo chvíli, keď sa ho vzdáte, ste „nikým“. Vďaka tým šatám sme „niekým“. Ja som niekto a ty si niekto. Pre tie šaty je niekto sannjásin, niekto kráľ a niekto má iné vysoké postavenie. Niekto je „niekým“ a niekto iný je „nikým“. Ak budeme všetci nahí, potom nikto z nás nebude „niekým“. Každý bude „nikým“. Nezostane nik, kto bude niekým.

Preto sa bojíme zahodiť svoje šaty a šaty mysle ovládajú život človeka v jeho najhlbšom jadre. Stali sa jeho bytím; stali sa jeho dušou. Ak sú falošné, ako potom dokáže nájsť svoju pravú dušu?

Prvou požiadavkou je preto to, že každý človek by mal v sebe pátrať a zistiť, či chráni nejaké lži – či vytvoril svoju osobnosť prostredníctvom vrstiev lží, či nie je len schránkou plnou lží. Je dôležité pozrieť sa na to otvorenými očami a vidieť to. Je to niečo, čo je úplne nevyhnutné.

Rátajte však s tým, že keď budete pátrať po skutočnosti, bude to dosť bolieť. Kto som? Čo som? Aký druh živočícha som? Toto je to, čo skrývam pod šatami? Skutočne som taký plný hnevu? Taký plný nenávisti a násilia?

Ludia nosia oblečenie, ktoré zakrýva veľa vecí. Niekto je plný násilia, pije iba filtrovanú vodu a potom je nenásilný. Zabúda, že ak by jeho vnútorné násilie bolo niečím, čo dokáže zničiť pitie filtrovanej vody, potom by to bolo veľmi jednoduché. Potom by voda všade na svete mohla byť filtrovaná. Potom by na každom vodovodnom kohútiku bol namontovaný filter. Každý človek by pil filtrovanú vodu a bolo by po násilí vo svete, bol by to taký jednoduchý liek, ako sa zbaviť násilia. Potom by vojny už dávno skončili.

Niekto prestane večerať, a tak sa stane nenásilným. Je to výhodná dohoda – on prestane večer jesť a za to získa lacno násilie. Ale násilie v ňom zostáva a iba navonok je nenásilný. Začne si o sebe myslieť, že je nenásilný. Prijme, že sa stal nenásilným. Celá naša krajina je plná takých nenásilných ľudí, a tak sme nenásilní... a predsa násilie v nás zostalo na svojom mieste, je nedotknuté. Nič sa nezmenilo.

Zvyšok myslenia človeka je taký istý. Rovnako ako predtým predstierame, že sa navzájom milujeme, a zatiaľ o láske nevieme nič. Hovoríme o láske a otvárame náruč, aby sme iných objali, ale v našich srdciach nie je žiadna láska. Otec predstiera pred svojim synom, že ho miluje...